

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:
2021/3

Saksbehandler
Dag Vongraven

Dato
08.04.2021

21/186 Høringssvar - TFO konsesjonsrunde 2021 - tildeling i forhåndsdefinerte områder

Vi viser til høringsbrev fra Olje- og energidepartementet (OED) datert 25.02.21 med anmodning om uttalelse til forslag til utlysning av blokker til innlemming i «tildeling av forhåndsdefinerte områder» (TFO) i Nordsjøen, Norskehavet og Barentshavet 2021. I Barentshavet foreslås 70 nye blokker innlemmet i TFO Barentshavet i 2021, og TFO utvides med 45 nm nordover.

I forbindelse med oppdateringen av forvaltningsplanen for Barentshavet i 2010, og innføring av åpne høringer fra og med 2012, har høringer blitt underlagt føringer om at man gir uttalelser kun hvis det foreligger ny og vesentlig kunnskap relatert til miljørisiko innenfor de aktuelle områdene.

TFO-ordningen har siden den ble foreslått innført i St.meld. 38 (2001-2002) «Om olje- og gassvirksomheten» vært gjenstand for kritikk av prinsipiell karakter fra flere hold. Norsk Polarinstittutt (NP) ønsker denne gangen å gjenta at ordningen ikke handterer aspekter ved miljørisiko like bra som de ordinære rundene. Vi vil også nok en gang gi en oversikt over ny kunnskap som kan få betydning for vurderinger av miljørisiko i Barentshavet de siste årene.

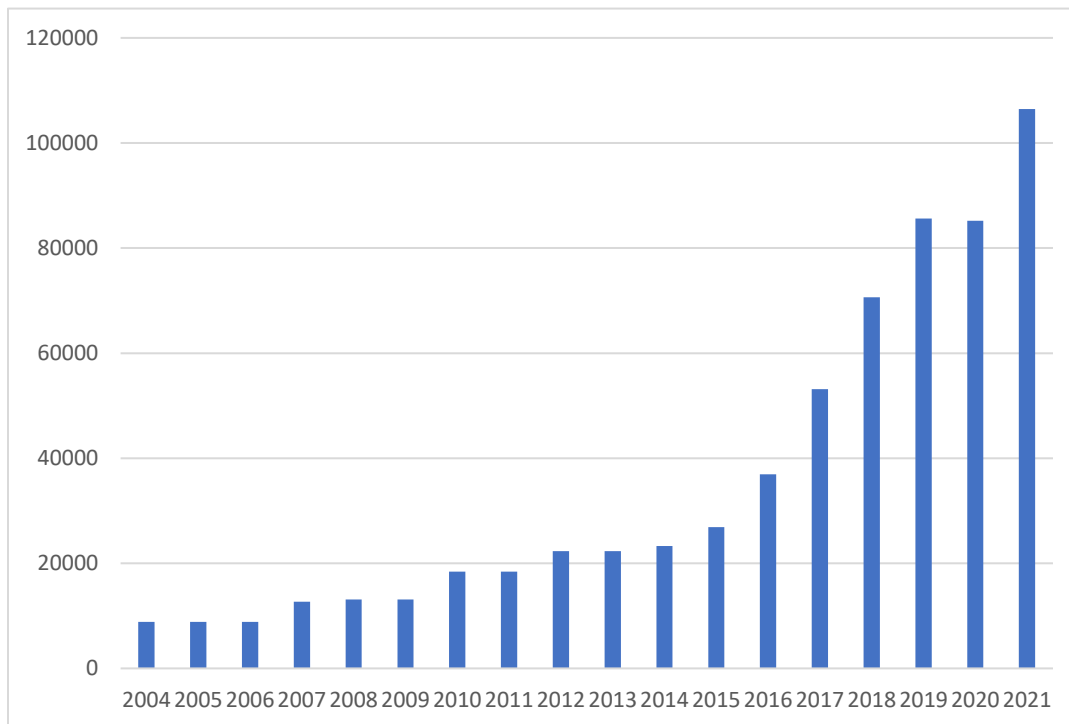
Modenhet og åpen prosess

NP har i høringsuttalelser til forslag til nye TFO-blokker i 2007, 2008, 2009, 2010, og 2020 løftet en kritikk av TFO-ordningen som vi ønsker å gjenta i år. Det er fortsatt slik at kriteriene for hva som ligger i at et område defineres som «modent» er lite kjente, bortsett fra at det er Oljedirektoratet som gir en anbefaling om hvilke områder som kan anses som modne basert på at geologien i all hovedsak er kjent, at det er områder med eksisterende eller planlagt infrastruktur, eller at det er planlagt leteboring der. I dette bildet blir ikke miljørisiko ved utvidelse av aktiviteten vurdert på samme måte som ved ordinære runder, og samlet belastning på miljøet kan dermed heller ikke vurderes.

NP vil spesielt vektlegge det forhold at mangelen på tilgang til vurderingskriterier gjør det vanskelig å bidra til at det tas nødvendig hensyn til ny kunnskap og vurderinger rundt miljørisiko og totalbelastning på områdets miljøverdier.

Arealøkning

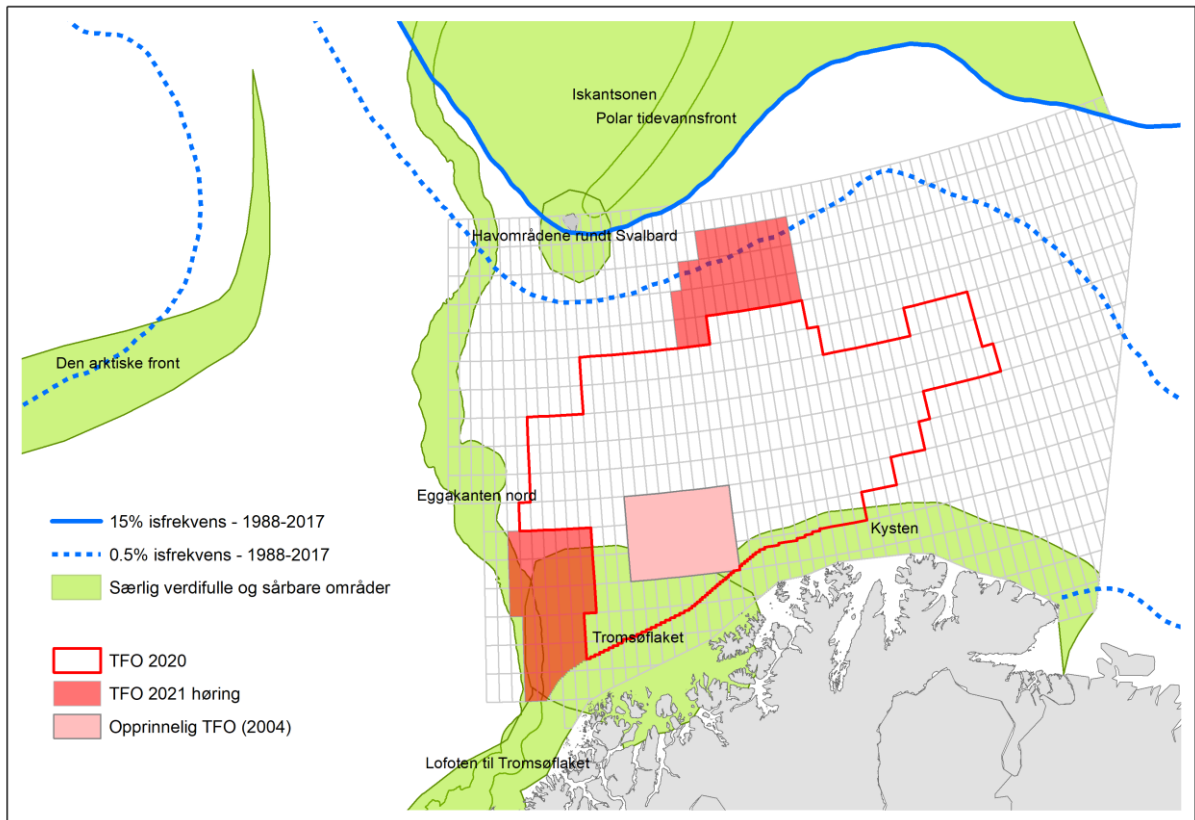
Det opprinnelige TFO-arealet i 2004 besto av 27 blokker rundt Snøhvit-feltet, et areal på tilsammen 8.841 km². Det totale TFO-arealet i Barentshavet i dag, inkludert de foreslåtte blokkene i årets høring, har økt til 106.476 km², en økning på 120%, og mer enn 80% av denne økningen har skjedd de siste seks år, fra og med 2015 (se figur 1).

Figur 1 Utviklingen i TFO-arealet i Barentshavet i km² fra 2004 til 2021 (Data fra Oljedirektoratet).

Utvidelsene av areal til petroleumsaktivitet fra TFO-rundene i Barentshavet kommer i tillegg til de utvidelsene som kommer gjennom de ordinære rundene, og det er ingen prosesser for de miljøfaglige vurderinger av endring i samlet belastning på grunn av TFO-utvidelsene. Det er også et poeng at TFO-blokker ikke tilbakeleveres på samme måte som ordinære blokker hvis det ikke er aktivitet innenfor en viss periode, med den konsekvens at det ikke gis en ny sjans til å vurdere miljørisiko når ny kunnskap om området frembringes.

Det nye TFO-området strekker seg nå inn i området nord for grensen for 0,5% isfrekvens (se figur 2). Norsk Polarinstitut har i andre sammenhenger, bl.a. i kommentarer til 25. konsesjonsrunde, spilt inn at avgrensning av SVO Iskantsonen bør flyttes sørover til der isfrekvensen er på 0,5% i april måned, en anbefaling NP fortsatt står ved.

Figur 2 TFO, isfrekvens og foreslåtte SVO-områder i Barentshavet.

Ny kunnskap om sjøfugl

De siste årene har det kommet mye ny kunnskap om sjøfuglenes arealbruk året rundt i Barentshavet. Nedenfor gjengis fem eksempler:

Spring av hekkende sjøfugl fra kolonier rundt Barents- og Norskehavet i regi av SEATRACK-programmet¹ viser at Barentshavet er viktigere for flere sjøfuglbestander enn tidligere antatt. Et eksempel er lomvi, en art som regnes som kritisk truet på fastlandet og sårbar på Svalbard. Her utgjør den sørvestre delen av Barentshavet et svært viktig myte-, oppvekst- og overvintringsområde gjennom høst, vinter og vår. Lomvi fra alle koloniene i Norge (inkludert Bjørnøya og Jan Mayen) samles i den sørvestre delen av Barentshavet etter hekkesesongen i juli-august, og oppholder seg her til de returnerer til områdene rundt sine respektive hekkekolonier i perioden februar til april. Dette gjør denne delen av Barentshavet til et svært viktig område for denne kritisk truede arten.

Et annet eksempel er lunde, hvor fugler fra kolonier så langt sør som Runde ved Ålesund forflytter seg opp til Barentshavet etter hekkesesongen om høsten. Her oppholder de seg i perioden august til oktober, og møter fugler fra andre kolonier på fastlandet, fra Svalbard og trolig også fugler fra Russland.

Spring av de store hekkebestandene av polarlomvi øst på Svalbard og Franz Josef Land/Novaja Semlja i Russland viser at disse bestandene oppholder seg i Barentshavet hele året. Tidligere var det antatt at disse bestandene overvintret andre

¹ <http://seatrack.seapop.no/map/>

steder enn Barentshavet, i områdene rundt Island og sørvest av Grønland, på linje med bestander fra vestkysten av Spitsbergen. Nye resultater viser imidlertid at Barentshavet er oppholdssted for disse bestandene hele året igjennom.

Kartlegging av svømmetrekket for lomvi og polarlomvi fra Bjørnøya viser at det foregår et omfattende svømmetrekk fra Bjørnøya mot oppvekstområdene sørvest i Barentshavet (havområdene utenfor Øst-Finnmark/Murmanskysten). Lomvi og polarlomvi er svært sårbare under svømmetrekket fordi hannene må følge de ikke-flygedyktige ungene, og hannen selv myter alle vingefjærene og mister flygeevnen over en periode på 3 til 4 uker. Fuglene tilbringer derfor mye tid på sjøen, og er svært sårbare for forurensing og forstyrrelser. Foreløpig er kun svømmetrekket kartlagt for lomvi og polarlomvi på Bjørnøya, men vi forventer at et tilsvarende svømmetrekk skjer til de samme områdene også fra fastlandskoloniene, for eksempel viktige kolonier som Hjelmsøya og Hornøya.

Springen ved hjelp av GPS-loggere på hekkende fugler har vist at områdene øst og sørøst for Bjørnøya er viktige furasjeringsområder for de store bestandene av krykkje, lomvi og polarlomvi som hekker på øya. I perioden 2017 til 2020 har de viktigste beiteområdene for lomvi og polarlomvi strukket seg ut til cirka 100 km øst og sørøst for øya, mens for krykkje strekker områdene seg 150-200 km ut fra øya.

Ny kunnskap om sjøpattedyr

En oppsummering² av observasjoner av sjøpattedyr fra telletokt i perioden 2013-2018 viser at de både finnhval og knølhval er vanlig forekommende i begge de arealene som innbefattes av årets TFO, og spesielt nord for 70°N og langs kontinentalsokkelen. Disse forekomstene linkes naturlig nok til at dette er svært produktive områder med stor tetthet av byttedyr for disse hvalartene. Dette skaper ytterligere bekymring ifm TFO-området i sørvest, hvor størstedelen av TFO-arealet ligger innenfor SVO-ene Eggakanten Nord og Tromsøflaket.

Konklusjon

Vi ønsker å bringe denne kunnskapen inn i prosessen, for å synliggjøre at vi stadig får mer kunnskap om miljøet i Barentshavet. Kunnskapsfronten forventes å utvikle seg videre også i de kommende år, og felles for mye av den nye kunnskapen er at vi ser at havarealene i Barentshavet er viktigere enn vi tidligere trodde for mange arter hele året. Dette gjør at vi advarer mot å bruke TFO som ordning for utvidelse av arealer som er tilgjengelige for petroleumsaktivitet i havområdene i nord.

Vennlig hilsen

Ellen Øseth
seksjonsleder

Dag Vongraven
seniorrådgiver

² Løviknes S, Jensen KH, Krafft BA, Anthonypillai V og Nøttestad L. 2021. Feeding hotspots and distribution of fin and humpback whales in the Norwegian Sea from 2013 to 2018. *Frontiers in Marine Science* 8: 632720.

NORSK POLARINSTITUTT • NORWEGIAN POLAR INSTITUTE

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi:

Vedlegg: